

Janou
Riemis

Christophe
Bielen

Bart
Vosters

DE CRIMILEX TAPES

Advocaten ontleden
hun meest spraakmakende
strafzaken

Opgetekend door Liesbet Depauw

Lannoo

De strafzaken in dit boek zijn allemaal waargebeurd. Alle gegevens over de besproken dossiers zijn afkomstig uit openbare bronnen of uit verslaggeving over de behandeling ervan tijdens openbare zittingen.

In bepaalde gevallen zijn namen, locaties en details aangepast en waar nodig beperkt gefictionaliseerd, zonder de essentie van de feiten geweld aan te doen. Dat gebeurde niet om iets te verbergen, maar uit respect voor nabestaanden en om secundaire traumatisering te vermijden, bijvoorbeeld bij de kinderen van betrokkenen.

Herkenning blijft mogelijk voor wie de zaken van dichtbij volgde, maar onnodige blootstelling van mensen die hun leven verder proberen uit te bouwen, wordt zo vermeden.

INHOUD

INLEIDING	9
Je kunt maar beter een advocaat nemen	10
Met dank aan Leopold 'Polleke' Maes	11
Salduz	14
Passie stopt niet om vijf uur	16
De roep van assisen	17
Trial by media?	19
Het blijven mensen	22
Hoe werkt dit boek?	25
 DE MUSEUMMOORD	 27
Een in scène gezette zelfmoord?	27
Opgepakt binnen 24 uur	29
'Oké dan, ik heb het gedaan'	31
Oog in oog voor assisen	31
'Het meisje was nieuwsgierig'	33
Een ziekelijk jaloerse man	33
'Ik kan snel typen'	35
Geen kwaad woord over het slachtoffer	36
De groene zakdoek	37
De laatste kans	38
Van de buis gehaald	39
DE VISIE VAN CRIMILEX	
IS EEN VOLKSJURY NOG VAN DEZE TIJD?	41

DE VERDWENEN SLUISWACHTER VAN KACHTEM	47
Van buren naar vrienden	47
De mysterieuze kast	49
Pollekes eerste bekentenis	51
Het geval Maria	53
Hoe vaak kan iemand liegen?	55
Het proces	58
DE VISIE VAN CRIMILEX	
BIJSTAND IS GEEN LUXE	61
 DE VILLAMOORD	67
Pottenkijkers niet gewenst	67
Verhoogde beveiliging	68
'Marcel is dood! Marcel is dood!'	70
De 'leugendetector'	71
De bekentenis	73
De vraag van een paar miljoen	76
Ruziënde polygrafisten	77
De uitspraak	80
De straf	81
DE VISIE VAN CRIMILEX	
LEVERT DE 'LEUGENDETECTOR' SLUITEND BEWIJS?	83
 VAN DROOM NAAR NACHTMERRIE	87
Een nieuwe start	87
'Patrick is misschien nog binnen!'	89
Relatiestatus: ingewikkeld	90
Sylvie op de rooster	91
'Mama, waar blijft jij?'	93
Slaappillen	95
Ontoerekeningsvatbaar?	96

Beschuldigd door eigen zoon	98
Een nieuwe verdachte?	99
Sporen van inbraak?	101

DE VISIE VAN CRIMILEX

IS VOORLOPIGE HECHTENIS

EEN STRAF ZONDER PROCES?	103
---------------------------------	-----

DE ZAAK BOUSSE

De keuken	111
240 meldingen van huiselijk geweld	112
‘Stop, Alain, stop!’	114
‘Zijn ze dood?’	115
Twaalf jaar in plaats van vier	116
‘Mag ik die messen terug?’	117
‘Ik zou daar goed bij passen’	119
‘Die vrouwen hebben hem tot het uiterste gedreven’	120
‘Het is hier geen markt, meneer, je moet hier niet marchanderen’	122
Twaalf jaar effectief	122

DE VISIE VAN CRIMILEX

SCHRIKKEN ZWARE STRAFFEN AF?	125
-------------------------------------	-----

EEN GIJZELING MET VREEMDE EISEN

‘We gaan je niet echt pijn doen’	133
‘We hadden liever een klootzakske gepakt’	134
Ontoerekeningsvatbaar, hoelang duurt dat?	135
‘Breng ons naar de gevangenis’	136
Even bevroren	137
‘Da is hier nie normaal’	138
‘We snijden zijn strot door’	140
En nu?	142

Het verdict	143
-------------	-----

DE VISIE VAN CRIMILEX

KRIJGT IEMAND DIE ONTOEREKENINGSVATBAAR VERKLAARD WORDT EEN VRIJKAART?	145
---	-----

DE ZWEMBADMOORD 151

Een spijtig ongeval, of toch niet?	151
Gescheiden van tafel en bed	152
‘Ik wilde alleen maar helpen’	153
Leugens alom	154
Wie zal er voor de kinderen zorgen?	156
‘Oké dan, oké dan, ik heb het gedaan’	157
‘Omdat Liam niet van mij is’	159
Dood in de cel	160

DE VISIE VAN CRIMILEX

DE BAND MET JE CLIËNT	161
------------------------------	-----

EEN NIET ZO ONSCHULDIG VUURTJE 167

Een brandend Frankenstein-gebouw	167
Mayday, mayday!	168
Een flashover	170
Een zware tol	170
Wie stak het vuur aan?	171
Een gouden tip van 2000 euro	172
De ‘omerta’ van Beringen-Mijn	172
Minderjarige ouders enkel een berisping	173
De schuld van de ouders	175
Het verhaal krijgt nog een staartje	176

DE VISIE VAN CRIMILEX

RECHT DOEN AAN JONGEREN	181
--------------------------------	-----

DE MUSEUMMOORD

In augustus 2000 rijdt advocaat Christophe Bielen op de Grote Ring van Hasselt richting Zaventem. Hij is in een goede bui, er wacht hem een vakantie van tien dagen in Miami. Wanneer zijn telefoon gaat – een van zijn vrienden – pakt hij vrolijk op. Al vergaat het lachen hem meteen als hij hoort wat zijn vriend te zeggen heeft. 'Werner! Ze hebben Werner vermoord!' Christophe kent Werner niet persoonlijk, maar hij weet wel om wie het gaat. Ze circuleren in dezelfde kringen. Wellicht hebben ze elkaar ooit gesproken, maar dat weet de advocaat niet meer. Wat hij wel weet: hij zal ingaan op de vraag van zijn vriend om Werners ouders bij te staan. Die vonden hun tweeëndertigjarige zoon, hun enig kind, dood in zijn appartement in de Antwerpse Museumstraat. In een plas bloed. Met 26 messteken in zijn lichaam.

Een in scène gezette zelfmoord?

Naast het lichaam van Werner vinden de ouders een afscheidsbrief: 'Lieve ouders, het spijt me dat ik jullie gekwetst heb. [...] Ik heb geen zin meer in het leven, ik ben een mislukkeling. Werner.' Vreemd is dat. Waarom zou hun zoon, die zichzelf opwerkte door keihard te studeren en een mooie baan versierde, zichzelf als een mislukkeling zien? Kocht hij niet net dit luxueuze appartement, met zicht op het Museum van Schone Kunsten waar hij zo van hield? Ook de politie vindt het briefje weinig geloofwaardig. Hoe kan iemand zichzelf 26 messteken toedienen? Vrij snel denken ze aan moord.

Ze bekijken Werners wonden in de hals, zoeken tevergeefs naar een moordwapen en constateren dat niets in het appartement een overval doet vermoeden. De deur is niet geforceerd, er liggen geen omgestoten voorwerpen op de grond en op het eerste gezicht lijkt er ook niks gestolen. Dus gaan ze ervan uit dat Werner de dader kende en hem gewoon binnenliet. Maar wie dan? Wie had iets tegen de aimabele fiscaal analist, die door zijn burens omschreven werd als 'een vriendelijke en zeer fatsoenlijke buurman'? Het exclusieve appartementsgebouw kreeg de laatste tijd veel inbrekers over de vloer, maar hier is wellicht iets anders aan de hand. Het lijkt op een afrekening. De vraag is door wie?

De volgende ochtend meldt een vrouw zich bij de politie. Bruine krullen, bedroefde ogen, de blik naar de grond. Haar naam is Astrid en ze komt voor iets belangrijks. In haar hand heeft ze een brief die ze zo snel mogelijk aan de speurders wil overhandigen. Een zelfmoordbrief. Van Werner. Al kan dat volgens haar niet kloppen. Want de brief staat vol vreemde dingen. 'Onlangs heb je me afgewezen. Ik had een boontje voor u.' De vrouw schudt het hoofd: 'Ik heb Werner helemaal niet afgewezen, we kennen elkaar al jaren. Helemaal in het begin had hij misschien wel gevoelens voor mij, maar dat is al zo lang geleden, daar zou hij nooit over beginnen. We waren, hoe zal ik het noemen, een soort van cultuurvrienden. We deden samen culturele dingen: naar een museum gaan, de cinema, een klassiek concert. Meer dan dat was het echt niet. Dat was al veel eigenlijk...' Ze snikt, duidelijk aangedaan door de dood van haar vriend. 'Maar de rest van de brief is al helemaal absurd,' zegt ze. Die gaat als volgt: 'Ik heb iemand betaald om me van het leven te ontnemen. Ikzelf heb de kracht en de moed niet.' En nu komt het: 'Ik heb Kurt van jou verdreven. [...] Laat Kurt weer toe in je leven. Je hebt hem nodig. Je cultuurvriend.'

'Dat is wel het laatste wat Werner aan me zou schrijven, na al die uren dat ik tegen hem over Kurt heb geklaagd,' verklaart de vrouw.

‘Kurt is mijn ex, zie je, die niet kon verkroppen dat ik hem heb verlaten. Hij stuurde me dagelijks tientallen berichten, smeekte me om terug te komen. Die kans zat er niet in, ik was op den duur echt bang voor hem. Ik had een nieuwe vriend – niet Werner – die hij bestookte met berichten. Kurt sloop zelfs door de tuin naar ons huis en maakte foto’s van ons in de living, van achter het raam. Hij achtervolgde mijn nieuwe vriend ook overal. Ik zeg het je, die Kurt is niet normaal.’

Over welke Kurt ze het precies had, wilden de speurders weten. Over de zesendertigjarige werkloze technisch tekenaar Kurt Van Rompaey uit Mechelen, zo blijkt. De politie rukt uit.

Opgepakt binnen 24 uur

Diezelfde dag nog wordt Kurt voor de eerste keer verhoord. Van dat verhoor zijn videobeelden, wat in die tijd erg ongebruikelijk was. De nieuwe technologie staat nog in de kinderschoenen maar de politie acht de zaak belangrijk genoeg om alle verhoren audiovisueel te laten opnemen. Aan het hoofd van het onderzoek staat Marc Ruiters, de man die model stond voor de populaire televisiecommissaris Witse. Die heeft aan Van Rompaey een vette kluif. Van Rompaey verandert immers steeds weer zijn verhaal. Hij liegt duidelijk, maar die leugens zijn moeilijk door te prikken.

Anderhalve maand houdt Van Rompaey de speurders bezig met het verhaal over een of andere Italiaan die hij vlak voor de moord had ontmoet op een bankje in het park. Kurt zou tegen de Italiaan hebben verteld hoezeer het hem stoorde dat zijn ex-vriendin zo vaak uitging met Werner, waarop die Italiaan uit eigen beweging Werner om het leven zou hebben gebracht. Of nee – zo verandert Kurt plots zijn versie – eigenlijk was het Werner zelf die die Italiaan had ingehuurd om hem te vermoorden. Of wacht, hoe ging het ook alweer, was het niet...? Van Rompaey spuit de ene ongeloofwaardig-

ge versie na de andere en stapelt de leugens op. Maar bewijzen dat er géén Italiaan in het spel was, is niet zo eenvoudig. En dat Van Rompaey de moord pleegde, al evenmin.

Er is een aantal dingen die tegen Van Rompaey spreken. Het feit dat hij, naast Werners ouders en Astrid, ook een 'zelfmoordbrief' van Werner heeft ontvangen, bijvoorbeeld. In die brief staat dat Kurt goed voor Astrid moet zorgen. Dat doet bij de speurders een alarmbel afgaan, zeker na de getuigenis van Astrid zelf. De kans dat Werner zoiets zou schrijven, lijkt hen nihil. Ook het forensisch onderzoek, dat op dat moment nog maar net opkomt, levert een belangrijke aanwijzing: het speeksel op de omslagen en postzegels is wel degelijk van Van Rompaey. Als hij de brieven tikte en op de bus deed, heeft hij Werner dan ook niet gedood?

'Nee,' beweert Van Rompaey in een van zijn vele versies. 'Toen ik Werner dood heb gevonden wou ik niks met die hele zaak te maken hebben. Dus ben ik naar huis gereden, heb daar die brieven gemaakt en heb ze op de post gedaan om het op een zelfmoord te doen lijken. Meer niet.'

Dat zou kunnen, al is het erg onwaarschijnlijk. Het is veel waarschijnlijker dat Van Rompaey die brieven al in zijn zak had zitten op het moment dat hij Werners appartement binnenliep. Dan zou het voorbedachte rade zijn. Moord dus. Maar hoe bewijs je dat?

De man de waarheid doen vertellen, blijkt aartsmoeilijk. 'Ik heb al heel veel meegemaakt,' zegt inspecteur Marc Ruiters op een gegeven moment tegen Christophe Bielen, de advocaat van Werners ouders. 'Maar dit slaat toch wel alles. Het lijkt wel alsof Van Rompaey weet wat we gaan vragen. We bouwen die vragen zorgvuldig op, op een manier die mensen doet inzien dat ze best de ware feiten vertellen. Maar bij Van Rompaey pakt dat totaal niet, het is alsof hij in ons hoofd kan kijken, alsof hij heeft geanticipeerd op elke mogelijke vraag.'

‘Oké dan, ik heb het gedaan’

Anderhalve maand na zijn eerste verhoor gaat Van Rompaey plots toch over tot bekentenissen. Hij zou Werner hebben vermoord in een vlaag van ziekelijke jaloezie. Toch blijft hij zijn versies constant aanpassen, echt vertellen wat er die dag in het appartement van Werner is gebeurd, doet hij nooit. Wat hij wel doet, is de speurders en zelfs de onderzoeksrechter constant op hun ‘fouten’ wijzen. Als ze hem niet beleefd aanspreken, veegt hij hen de mantel uit. ‘Mocht je voor mij werken, ik had je al lang ontslagen,’ zegt hij op een gegeven moment tegen de onderzoeksrechter. Die zet grote ogen op. Ontslagen nog wel. Pretentieuzer hoeft het niet te worden.

Ergens onderweg verschijnt advocaat Bart Vosters ten tonele, die Van Rompaey's verdediging overneemt van een collega. Aan de hautaine houding van zijn cliënt ten opzichte van de gerechtelijke instanties kan Vosters weinig doen. Hij mag de verhoorkamer namelijk niet in. Daarvoor is het wachten op de Salduz-wetgeving, die pas twaalf jaar later van toepassing zal worden en die verdachten het recht geeft om zich tijdens verhoren te laten bijstaan door een advocaat (zie pagina 62). Maar in 2000 mag dat nog niet. Dus moet Vosters toekijken hoe zijn cliënt ongeveer elke agent die hem ondervraagt, beledigt. Als Van Rompaey zich tijdens zijn proces ook zo arrogant zal gedragen, dan kan hij het weleens knap lastig krijgen voor een volksjury.

Oog in oog voor assisen

Het assisenproces begint op maandag 25 maart 2002, de start van De Goede Week. Voor het eerst staan advocaten Christophe Bielen en Bart Vosters oog in oog met elkaar. Niets wijst erop dat ze later partners zullen worden van hetzelfde advocatenbureau, Crimilex. Ze zijn jong en gedreven en willen het onderste uit de kan halen voor hun cliënten. Bielen staat Werners ouders bij, die sinds de

dood van hun enig kind totaal ontredderd door het leven gaan. Elke dag bezoeken ze het graf van hun zoon en geregeld trekken ze voor een paar uur naar Werners appartement. Omdat het daar voelt alsof hij er nog is. In de assisenzaal van Antwerpen lijken ze klein en kwetsbaar. Schouder aan schouder zitten ze tegen elkaar geplakt, wachtend op het enige wat ze willen: de waarheid.

Zoveel jaar later herinnert Vosters zich nog steeds dat gebroken echtpaar, en hoe hem dat had geraakt: 'Ik was daar natuurlijk voor de tegenpartij, maar ik ben mijn pleidooi toch begonnen met een klein woordje aan die ouders. Ik ben immers ook een kind verloren, ik voelde hun pijn, en ik vond het belangrijk dat ze dat wisten. In een assisenzaal hebben we elk onze rol te spelen, maar dat betekent niet dat het me niet raakte, hoe die mensen daar totaal verloren zaten, in die imposante, donkere zaal.'

Of Werners ouders de waarheid te horen zullen krijgen, is nog maar de vraag. Van Rompaey opent immers met een stunt: hij is het liegen beu. 'Ik kan absoluut niet tegen leugens,' verklaart hij onomwonden. 'Dus heb ik besloten om voor eens en voor altijd de waarheid te vertellen, uit respect voor Werners nabestaanden. Ik heb de waarheid bewaard voor mijn assisenproces. Ik hoop dat de jury mij al die vroegere leugens niet al te kwalijk neemt.' Dat doet ze wellicht niet, het is dag één, maar geloofwaardig is het niet. 'Ik ben naar Werner gegaan om advies te vragen over Astrid, dat is wat er is gebeurd. Maar dat is niet zo goed verlopen. We kregen ruzie, Werner sloeg een whiskyfles op mijn hoofd, waarop ik een mes heb gegrepen en blind heb toegestoken. Toen ik ophield met steken lag Werner dood aan mijn voeten.' Zelfverdediging dus en de zoveelste draai in Van Rompaey's verhaal. Na de doodslag zou hij in allerijl naar huis zijn gereden, daar drie brieven hebben getypt, ze hebben uitgeprint, en twee daarvan op de post hebben gedaan. De derde had hij naast het slachtoffer gelegd, om het ongelukkige

voorval op een zelfmoord te doen lijken. In geen geval had hij die brieven al op voorhand op zak, zo beweert hij. Al zal later blijken van wel.

‘Het meisje was nieuwsgierig’

Het Openbaar Ministerie vindt er geen doekjes om. De beklaagde is allerm minst een doetje. En hij is geen onbekende bij het gerecht. In 1993 is hij veroordeeld tot tien maanden cel voor het aanranden van de eerbaarheid van een meisje van elf. Wanneer de voorzitter hem daarnaar vraagt, haalt Van Rompaey de schouders op. ‘Dat is allemaal wat opgeblazen, zo erg was het niet. Mijn buurmeisje was gewoon eens bij mij thuis gekomen en heeft daar naaktfoto’s gevonden van mij en mijn vriendin. Ze was daardoor gefascineerd, wilde ook eens poseren, meer is dat niet.’

De voorzitter bladert wat in het dossier, trekt de wenkbrauwen op en zegt: ‘Ik lees hier dat het meisje uw penis vasthad op die foto, op één centimeter van haar mond.’ Van Rompaey knikt: ‘Dat klopt, maar ik heb haar niet aangeraakt.’

‘Maar zij u wel,’ werpt de voorzitter tegen.

‘Tja, wat kan ik daarop zeggen,’ zegt Van Rompaey, ‘ik denk dat ze gewoon een beetje nieuwsgierig was.’

Er valt een stilte. Iedereen is verbaasd met hoeveel gemak Van Rompaey zich uit deze benarde positie praatte. Zei hij dat nu echt? Zonder scrupules. En zo is de toon gezet.

Een ziekelijk jaloerse man

In de dagen die volgen, krijgt Van Rompaey het knap lastig. Werkelijk niemand heeft ook maar één goed woord over hem te vertellen. Dat lijkt hem niet te deren. Soms is het alsof hij van al die aandacht geniet. Het hele proces draait immers om hem en hij houdt de touwtjes in handen door nog steeds niet te vertellen wat er die avond

exact is gebeurd. Aangevallen door de tengere Werner? Op het hoofd geslagen met een whiskyfles? Dat gelooft niemand.

De ene getuige na de andere schetst een weinig fraai beeld van de man die tijdens het hele proces een glimlach om de lippen heeft. Meerdere ex-vriendinnen bevestigen dat Van Rompaey het moeilijk vond om te aanvaarden dat een relatie voorbij was, sommigen beschrijven zijn gedrag zelfs als stalken. Van Rompaey hoort het aan, schijnbaar geamuseerd. 'Ach,' zegt hij vergoelijkend, 'als ik verliefd ben op iemand, dan doe ik er alles aan om samen te blijven. Mensen geven tegenwoordig relaties veel te snel op, vind ik.'

Of hij ook zijn relatie met Astrid wilde redden? Volgens vele getuigen wel – 'hij was geobsedeerd door haar' – volgens hem niet. Hij wilde juist het omgekeerde doen, van haar loskomen, haar laten gaan. Dáárom had hij Werner opgezocht, om advies te vragen hoe hij dat kon doen. Maar die had er dus voor gekozen om Van Rompaey aan te vallen, waarop hij niet anders kon dan terugslaan. Of liever: terugsteken, met een keukenmes dat nooit werd gevonden. Alleen jammer voor Van Rompaey dat zijn eigen acties dat tegenspreken. Had hij in die zelfmoordbrieven niet juist geschreven dat Astrid beter naar hem kon terugkeren? Dat klinkt niet meteen als iemand die probeert van haar los te komen. Integendeel.

Wanneer Astrid de zaal betreedt, wordt het muisstil. De vrouw praat zacht, zo zacht dat de jury de oren moet spitsen. Dat Van Rompaey haar niet met rust liet na de breuk, weet de jury intussen. Maar hoe haar relatie met Werner in elkaar zat, dat wil ze expliciet kwijt: 'Werner was de zachtaardigste, liefste man die ik ooit heb gekend. Misschien was hij verliefd op mij, wie zal het zeggen, maar ik niet op hem. En dat heeft Werner altijd gerespecteerd, nooit maakte hij avances, ook al deden we best wel veel dingen samen. Ik kende Werner al voor ik Kurt leerde kennen en ik kon altijd bij hem terecht met mijn twijfels over de relatie. Want die waren er, al heel snel, al

duurde het meer dan een jaar voor ik het uit kon maken. Het ding is: Werner was niet groot, niet sterk, niet getraind. Hij had klasse, maar weinig kracht. Dat hij Kurt zou hebben aangevallen, een man twee koppen groter dan hijzelf, geloof ik voor geen meter. Ik was altijd bang dat Kurt mij iets zou aandoen. Dat is niet gebeurd. Hij koos een ander slachtoffer. Iemand uit mijn naaste omgeving.'

Ze zucht en staart naar haar handen. Aan de overkant zit Van Rompaey gespannen te luisteren naar 'zijn grote liefde'. Opkijken doet ze niet, ze gunt hem geen blik waardig.

'Ik kan snel typen'

De zelfmoordbrieven die Van Rompaey in naam van Werner schreef, blijven voor verwarring zorgen. Wanneer heeft Kurt die geschreven? Voor of na de moord? Dat antwoord is cruciaal, want het kan het verschil maken tussen doodslag en moord. Kurt is stellig: hij heeft de brieven geschreven nadat Werner dood aan zijn voeten lag. Omdat hij met die hele moord niks te maken wilde hebben, was hij in sneltempo van het Antwerpse Zuid naar zijn huis in Mechelen gereden, had hij vlugvlug die drie brieven getypt, ze uitgeprint en in enveloppen gestopt. Daarna was hij in allerijl terug naar Antwerpen gereden om de brieven te posten in een postbus dicht bij Werners appartement, net op tijd voor de laatste lichting. We spreken over het jaar 2000, in een tijd waarin de meeste post nog de volgende dag werd bezorgd. Maar kan dat wel, wat Kurt hier beweert? Zoveel tijd tussen de moord en het posten van de brieven zat er nu ook weer niet.

'Dat kan zeker,' herhaalt Kurt op het proces wat hij de speurders al eerder vertelde. 'Ik heb twintig minuutjes aan die brieven gewerkt, meer niet.' Jammer voor hem leggen de speurders uit dat ze dat wel degelijk hebben onderzocht. Tijdens een reconstructie van de feiten hebben ze Van Rompaey twintig minuten de tijd gegeven om de brieven over te typen. Het resultaat? Elke overgetikte brief

wemelde van de fouten, terwijl er in de oorspronkelijke brieven geen enkele fout staat. Christophe Bielen, advocaat van de ouders, werpt nog een interessant detail op. Op Kurts computer zijn de brieven teruggevonden, met de merkwaardige bestandsnamen KAW doc 1, KAW doc 2, KAW doc 3. KAW: Kurt, Astrid, Werner. Zou iemand die extreem gehaast is, de moeite nemen om zijn documenten zulke doordachte namen te geven? Nee toch? Maar iemand die een moord beraamt, die misschien wel...

De speurders gaan ver in hun graafwerk. Ze vragen Kurt om een tijdschema op te stellen vanaf het moment dat Werner dood is. Wanneer is hij vertrokken? Wanneer kwam hij thuis? Hoelang schreef hij aan die brieven? Wanneer bereikte hij weer Antwerpen? Navigatiesystemen zoals Waze bestaan nog niet, dus rijden agenten die hele route zelf. Wat blijkt? Die tijden kunnen langs geen kanten kloppen, Van Rompaey heeft zijn zoveelste leugen verteld.

Geen kwaad woord over het slachtoffer

Over Werner horen de leden van de jury tijdens het hele proces niet het minste kwaad. Gebruikelijk is dat niet, doorgaans komt er toch wel iets naar boven dat in het voordeel van de verdachte kan spelen. Maar in dit geval niet. 'Hij was zachtmoedig, intelligent en had veel respect voor anderen,' klinkt het keer op keer. Werners ouders klampen zich aan elkaar vast. Of het deugd doet om die lovende woorden te horen, is niet duidelijk. Heel even lichten hun ogen op, wanneer iemand getuigt van de innige band die Werner met zijn ouders had. 'Voor zijn ouders was hij álles. Hij had een hechte band met hen, vooral met zijn moeder. Vaak bleef hij in het weekend bij hen slapen.' Licht geknik op de bank van de burgerlijke partijen. Dat deed hij, hun prachtig kind. In hun ogen is geen haat te bespeuren, ze kijken de moordenaar van hun zoon nooit kwaad aan. Ze zijn niet boos, ze zijn in en in verdrietig, iets wat Van Rompaey niet is ontgaan.

De groene zakdoek

Tijdens dag vier van het proces, Witte Donderdag, worden de leden van de jury getraakteerd op een uitzonderlijke show. Op verzoek van Christophe Bielen, de advocaat van de ouders, worden enkele beelden uit de verhoren van Van Rompaey getoond. Die waarop hij liegt – zijn er andere? – en keer op keer herhaalt dat hij Werner niet heeft vermoord. De juryleden horen hem het hele verhaal van die onbekende Italiaan uit de doeken doen. Ze zien hem vooral ook huilen en liegen, tot twintig keer toe zegt hij: ‘Ik heb Werner niet vermoord.’

Het is verbijsterend om te zien hoe de man constant herhaalt dat hij weinig met de zaak te maken heeft, wetende dat hij later heeft bekend. Het is bijna lachwekkend, Kurt weet niet meer waar hij het moet zoeken. Op dat moment weerklinkt er gehuil in de zaal. Werners moeder houdt het niet meer, de tranen lopen over haar wangen. Waarop Van Rompaey, die tot dan toe weinig emoties heeft getoond, met veel gebaar een grote groene zakdoek uit zijn broek tovert en begint mee te snotten met de vrouw wiens kind hij heeft vermoord. Voor de substituut-generaal is het welletjes, de show mag stoppen. Als Van Rompaey echt met de ouders van Werner meeleefde, dan zou hij vertellen wat er die avond is gebeurd. ‘Dit is de meest geraffineerde leugenaar die ik ooit in mijn carrière heb gezien,’ zegt hij, ‘om grijs haar van te krijgen.’ Daarna richt hij zich direct tot de hevig snikkende Van Rompaey. ‘Jij hebt nog steeds niet de volledige waarheid verteld. Omdat je daar te laf voor bent, moeten Werners ouders zich hun hele leven afvragen hoe hun enige zoon, hun oogappel is gestorven. Denk daar maar eens over na, vannacht in je cel.’ Hij is kwaad, hij wil net als iedereen in de zaal dat Werners ouders de waarheid te horen krijgen. Maar na al die dagen, al die ondervragingen, al die beloftes, is dat nog steeds niet het geval. Sterker nog: Van Rompaey verandert alweer zijn verhaal. ‘Wat ik hier aan het begin heb verteld, over die aanval met die whiskyfles,

was eigenlijk niet helemaal waar. Helemaal niet, om precies te zijn. Ik heb Werner vermoord in een vlaag van jaloezie.' Maar hoe dan, wanneer precies en wat is er tussen de twee nog gezegd? Daarover zwijgt hij, tot ontzetting van alle aanwezigen.

De laatste kans

Bart Vosters heeft wel heel weinig om mee te werken. Zijn cliënt is behalve een leugenaar, ook extreem onsympathiek. Het feit dat de man zichzelf graag hoort praten, helpt niet. Dat hij dingen verdraait en verzwijgt al helemaal niet. Over de schuld hoeft Vosters niet te debatteren, zijn cliënt heeft het gedáán, maar of dat met voorbedachten rade was, trekt hij in twijfel: 'Kurt is naar Werner gegaan om advies te vragen hoe hij de hele Astrid-situatie moest aanpakken. Die heeft wellicht niet gereageerd zoals Kurt gehoopt had. Waarop de man zijn zinnen is verloren.' Veel baat het niet, de jury komt niet veel later tot een besluit: schuldig met voorbedachten rade.

Een dag later, op Goede Vrijdag, moet de jury opnieuw overleggen – ditmaal over de strafmaat. De grote vraag is: krijgt Van Rompaey levenslang of zal de jury een mildere straf uitspreken? Het Openbaar Ministerie hoopt alvast van niet: 'Hij verdient geen cadeaus, het zijn geen solden en voor paaseieren is het nog te vroeg.' De procureur heeft het die dag nogal met beeldspraak. Zo voegt hij er bevlogen aan toe: 'Mocht liegen een olympische discipline zijn, dan zat hij hier onder de gouden medailles gebukt.'

Veel kan Vosters niet doen, de procureur heeft gelijk, zijn cliënt heeft openlijk staan liegen, voor en tijdens het proces. Toch heeft hij nog een laatste troef in handen: foto's van een zwaar toegetakelde Kurt, na een aanvaring met een medegevangene. Die had zo hard geslagen dat Kurt in coma belandde, doof werd aan één kant en een groot litteken op zijn voorhoofd heeft. 'Het leven in de gevangenis is geen pretje,' spreekt Vosters de jury toe. 'Beeld u eens in hoe het is

om te leven in een cel van twee op drie meter. Wanneer u zich over de strafmaat buigt, kijk dan alsjeblieft ook eens naar deze foto's, die ik aan jullie meegeef. Kijk naar zijn wonden. Bedenk hoe hard het leven in de gevangenis kan zijn. En stem daar jullie straf op af.

Voor de jury zich beraadt over de strafmaat, krijgt Kurt het laatste woord. Vosters heeft hem vlak daarvoor nog één ding gezegd, tijdens hun laatste onderhoud: 'Je bent veroordeeld, Kurt, daar kan je niets meer aan doen. Wat je wel nog kan doen, is deze laatste kans grijpen om de ouders van Werner eindelijk te vertellen wat er die dag precies is gebeurd. Je hebt nog één allerlaatste kans om het juiste te doen.' Kurt kijkt zijn advocaat aan – zou hij eindelijk? – en richt dan zijn blik op Werners ouders die nog steeds dicht tegen elkaar aan zitten geplakt. Een kleine glimlach verschijnt op zijn lippen: 'Ik heb begrepen dat u graag wil weten wat er met uw zoon is gebeurd. Maar dit is niet het moment. Kom mij een keer in de gevangenis opzoeken en dan zal ik u dat allemaal weleens uitleggen.'

Het wordt muisstil. Serieus? Wat bezielt die man in godsnaam? Werners ouders duiken in elkaar, de moeder huilt zacht. Op enige mildheid van de jury hoeft Van Rompaey nu niet meer te rekenen. Niet veel later valt het harde verdict: levenslang.

Van de buis gehaald

In 2024 zorgt Kurt Van Rompaey opnieuw voor ophef. Vanuit zijn cel is hij zes uur lang geïnterviewd door VTM-journalist Faroek Özgünes, voor het programma *Moordzaken: levenslang*. De nabestaanden van Werner krijgen het programma – in preview – pas te zien wanneer het helemaal af is en vallen achterover van de manier waarop Kurt leugen na leugen kan vertellen zonder dat die worden weerlegd. Het format van het programma laat dat niet toe: geen factchecks, geen wederwoord, geen experts. Het programma krijgt vanaf het begin veel kritiek, maar VTM buigt niet. Alle

afleveringen halen de buis. Met uitzondering van één: die met Kurt Van Rompaey. De reden waarom ze voor deze aflevering wel een uitzondering maken heet Marc Ruiters, de commissaris op wie tv-figuur Witse is gebaseerd en die destijds het onderzoek voerde. Hij is intussen met pensioen, maar de zaak heeft hem nooit losgelaten. Intussen is hij een vertrouwenspersoon van Werners familie geworden. Als deze 'superflik' iets zegt, dan wordt er doorgaans geluisterd. 'De man is een manipulatieve moordenaar,' legt Ruiters uit, 'hij zou openlijk kunnen zeggen wat hij wil, zonder weerwoord van de familie. Dat is in zijn geval echt niet opportuun.' Wat Kurt Van Rompaey allemaal aan Faroek heeft zitten vertellen, weten we dus niet. Maar dat het wellicht leugens waren, zal niemand verbazen.

DE VISIE VAN CRIMILEX **IS EEN VOLKSJURY NOG VAN DEZE TIJD?**

Af en toe gaan er stemmen op om assisen af te schaffen en alleen professionele rechters te laten oordelen over schuld en straf. Daar is iets voor te zeggen. Het zou in ieder geval sneller gaan. Zo duurde het assisenproces over de museummoord een volle week. De correctionele rechtbank zou zoiets afhandelen in enkele uren. In theorie zou dat dus efficiëntiewinst betekenen, maar toch blijven wij voorstanders van volksjury's. Al mag het kalf wel wat ontvet.

'Wraak mij, wraak mij'

Op een volksjury wordt nogal eens neergekeken, alsof de gemiddelde mens op straat niet in staat is om assisenzaken te begrijpen. Onzin natuurlijk, want tijdens assisenzaken gaat het helemaal niet om ingewikkelde juridische vraagstukken. En als die er al zijn, worden die opgelost door het hof. Niet dat een assisenzaak niet complex kan zijn, maar een jury krijgt meer dan genoeg tijd om zich over de schuldvraag te buigen. En wanneer ze zich moeten uitspreken over de strafmaat, zitten de rechters bij de discussie, om de groep te adviseren. Het argument dat gewone mensen juridisch niet voldoende onderlegd zijn, gaat dus niet op. Welk gemiddeld persoon op straat weet niet wat er met doodslag of voorbedachtheid wordt bedoeld? Iedereen toch?

Nu, er zijn wel enkele voorwaarden om aangeduid te worden als jurylid. Zo moet je tussen de 28 en 65 jaar oud zijn, kunnen lezen en

schrijven en geen zware strafrechtelijke veroordelingen hebben. Elke vier jaar wordt in België een loting gehouden: per gemeente wordt willekeurig een aantal namen getrokken, die dan samengebracht worden in provinciale lijsten. Als er een assisenproces is, worden uit deze lijst zo'n negentig mensen geloot die naar de rechtbank moeten komen. Hieruit worden dan de definitieve twaalf juryleden gekozen, plus een aantal reserves. Hoeveel reserves er precies zijn hangt af van de verwachte duur van het proces. Bij een kort proces zijn er meestal twee reserves, maar bij langere processen kan dat oplopen. De reserves zijn er voor het geval een van de hoofdjuryleden wegvalt. Ze zitten de hele zaak uit, maar mogen aan het eind niet stemmen, tenzij ze iemand vervangen natuurlijk.

Het valt op hoe bijna niemand van de opgeroepen juryleden in zo'n jury wil belanden. Van die negentig zijn er doorgaans een derdtigtal die een geldige reden hebben om niet op te dagen: een geboekte vakantie, een doktersattest... Maar ook die overige zestig mensen zien dat doorgaans niet zitten. Als ze uitgeloot worden en naar voren geroepen worden, zie je ze bijna denken 'wraak mij, wraak mij'. De eerste die niet gewraakt wordt, is de hoofdman of hoofdvrouw, de voorzitter van de jury dus. Wanneer de jury is samengesteld, zitten die veertien mensen er aanvankelijk wat ongemakkelijk en beuteurd bij, maar tijdens het proces verandert dat snel. Vanaf de tweede of derde keer dat ze de zaal weer binnenkomen, zie je ze met twee of drie tegelijk aankomen. Op de een of andere manier vinden mensen elkaar. Aan het eind van het proces vormen ze doorgaans één hechte groep. Sommige jury's hebben achteraf een Whatsapp-groepje geïnstalleerd, of spreken jaarlijks nog eens af. En bijna allemaal zeggen ze: 'Mochten ze me morgen vragen om opnieuw in zo'n jury te gaan zitten, ik deed het meteen.'

Assisen is een mondeling proces

Een assisenproces kan je zien als een lange, mondelinge toelichting over wat er is gebeurd, welke vragen de onderzoekers zich hebben gesteld, welke acties ze hebben ondernomen en hoe ze tot hun bevindingen zijn gekomen. Juryleden krijgen met andere woorden het strafdossier dus niet te zien. Pas helemaal aan het eind, wanneer ze moeten beraadslagen over de schuldvraag, krijgen ze dat dossier toegestopt, maar dat zou voor hen geen geheimen meer mogen bevatten. Elk element is hun immers verteld: door politie, getuigen, experts, advocaten en het Openbaar Ministerie.

Eigenlijk wordt het hele onderzoek overgedaan, zij het in afgeslankte vorm. Op die manier kan de jury zich gaandeweg een mening vormen. De verschillende partijen mogen bepalen welke mensen interessant genoeg zijn om op te roepen als getuige. Dat je tijdens zo'n assisenzaak rechtstreeks vragen kan stellen aan getuigen, is een groot voordeel. Dat kan in correctionele rechtszaken moeilijk. In theorie is het mogelijk getuigen op te roepen in een correctionele rechtbank, maar vaak zegt de voorzitter 'we kunnen dat allemaal lezen in het strafdossier'. Maar lezen en zien is iets helemaal anders. Sommige getuigen vallen door de mand, komen totaal niet geloofwaardig over, terwijl andere de perceptie in een zaak helemaal kunnen doen omslaan. Dat haal je niet uit een papieren dossier, dat kan je alleen meemaken door die mensen in levenden lijve te zien en te horen.

In de museummoord kregen de juryleden ook de kans om Van Rompaey zelf in actie te zien. Ze zagen de videobeelden van zijn verhoren, waarin hij telkens weer staalhard loog dat hij Werner niet had vermoord. Dergelijke observaties – lichaamstaal, toon, reactie op vragen – zijn essentieel bij het ontmaskeren van een meesterleugenaar. Dat kost tijd, ja. Maar het is in zulke dossiers geen luxe, het is noodzaak.

Vond je dit boek interessant? Luister dan zeker naar de gelijknamige podcastreeks, geproduceerd door De Praeters en te vinden op alle bekende kanalen en via www.crimilex.be/podcast.

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Omslag: Stroomberg

Zetwerk: Keppie & Keppie

Auteursfoto's omslag: Studiovision

© Uitgeverij Lannoo nv, Lannoo nv, Tielt, 2025 en Crimilex

D/2025/45/561 – ISBN 978 94 014 9722 0 – NUR 339

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave zijn uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.